

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Sententia Thomistarum, c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

13

Cicero.
Capreolus.
Ferrar.
Richardus.

S. Thomas.

1. Cor. 13.

Patrum te-
stimonia pro
sententia

Thomistarum.
Primum ar-
gumentum
Augustini.

Gregorius.

14

Tertium
Bernardus.

Quarto
Concil.
Senonen.

15

Ratione con-
firmatur.

Tertia sententia est afferentium ex vi visionis, qua Dei essentia videtur, aliquas quoque creaturas videri, & eo plures, quo perfectius quis Dei essentiam intuetur: nunquam tamen hoc pacto omnia possibili in essentia diuina videri posse. Hanc opinionem amplectitur Caiet. art. 8. & seq. & ceteri recentiores Thomistæ in hunc art. 8. Capreol. in 4. d. 49. q. 6. art. 1. & 3. Sotus q. 3. art. 3. Ferrar. 3. contra gent. cap. 56. & 59. & 60. & supponere videtur Richard. in 3. d. 14. art. 2. q. 3. & in 4. d. 49. art. 3. q. 3. tamen si non ita clare loquatur, sicut neque Ferrar. & quamvis videatur S. Th. id plane docere in art. 8. ex alijs tamen locis, ut cap. seq. dicemus, oppositum asseruisse non obscure colligitur. Hanc sententiam primum Thomistæ probant ex illo 13. Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem: quod sic explicant, ea, quæ nunc fide credimus, in alia vita videntes essentiam Dei facie ad faciem intuebimur.

Deinde testimonijs Patrum roborare contendunt. Primo, sunt quam plura Augustini testimonia, quibus eam expressisse videtur lib. 4. de Genes. ad literam cap. 23. ubi ait: Multum quippe interest inter cognitionem rei cuiuscunque in verbo Dei, & cognitionem in natura eius, ut illud merito ad diem pertineat, hoc ad vespere. Idem tradit lib. 65. q. 26. Plura ad hoc ipsum ex August. proferri possunt testimonia, sed ea prætermitto, quod sequenti disp. de mente illius fufius disputandum sit.

Secundo adducitur vulgare illud Gregorij dictum 4. dialog. c. 33. in fine, ubi ostendens quomodo Beati cognoscant in alia vita, non solum, quos in hac vita nouerant, sed quoscunque alios bonos, inquit: Quia illic omnes communi claritate deum conspiciunt: quid est quod ibi nesciant ubi scientem omnia sciunt, Eadem verba habentur de Angelis beatis libro 2. mora, cap. 2.

Tertium testimonium est Bern. lib. 5. de consideratione ad Eugenium in principio, ubi explicans illud ad Rom. 1. Inuisibilia Dei, &c. Sic ait. Sane hæc scala (scilicet creaturarum) ciues non egent, sed exules: quod vidit huius scientie auctor, qui cum diceret inuisibilia per visibilia concipi: signanter posuit a creatura mundi. Et vere quid opus scalis tenet? iam solum creatura celi illa est præsto habens per quod potius ista intueatur: videt verbum, & in verbo facta per verbum: nec opus habet, ex ijs, quæ facta sunt, factoris notitiam mendicare. Neque enim ut vel ipsa noverit, ad ipsa descendit, quæ ibi illa videt, ubi longe melius sunt, quam in se ipsis: Hactenus Bern. qui videtur perpicue, & discrete hanc sententiam docere.

Quarto Concil. Senonen. in decretis fidei, ut damnet errorem eorum, qui dicunt Sanctos non esse orandos, subdit hæc verba: Sed quam sit hoc non modo veritati, sed scripturæ quoque dissonum, facile intelliget, qui Beatis peruium esse, non ignorat, omni forme illud diuinitatis speculum, in quo quicquid eorum inter sit, illustratur. Ergo sentit orationes, quas ad eos fundimus, quia eorum interfunt, in diuinitate, veluti speculo ab eis videri.

Postremo ratione probatur, quoniam si cognita causa ex illa effectus cognoscitur, cognito Deo, creaturæ etiam ex illo cognosci poterunt: & acut quo perfectius causa cognoscitur, eo plures effectus illius videntur: si autem penitus intelligatur, & comprehendatur, necesse est omnes effectus

cognosci, & videri: ita quo clarius Beati vident essentiam Dei, quæ est omnium creaturarum causa? & quo melius eius omnipotentiam penetrant, eo plures etiam creaturas in ipsa cognoscent.

Hæc vero ratio non solum probat creaturas eadem visione cum Deo videri, sicut Angeli vnica specie & cognitione plura simul cognoscere possunt: verum etiam in ipso Deo, tanquam in causa, ex vi visionis, qua ipse Deus videtur, cognosci. Fieri namque non potest, ut Deum quis videat, quia in ipso intueatur rationem omnipotentiam: hæc autem cognosci non potest, neque clare videri, nisi ea, quæ ab ipsa fieri possunt, cognoscantur: cumque nulla in hoc repugnantia assignari possit, propter Patrum, & Scholasticorum doctrinam, hæc sententia ceteris præferenda videtur.

Potio ideo docent, non posse hoc modo omnes creaturas in Deo cognosci, quia alioquin essentia Dei non tantum clare videretur, sed comprehenderetur etiam à Beatis, quod recentiores putant esse contra fidem.

Deinde docent recentiores aliqui, qui hanc tertiam sequuntur opinionem, posse Deum clare videri, ita ut ex vi visionis Dei nulla creatura videatur: in nullo vero ex antiquis Scholasticis hoc inuenire potui, præter Henricum, qui suo modo ut cap. præced. vidimus, id docet. Probant vero, primum testimonio August. 5. confessionum cap. 4. ubi ait: Beatus est, qui te facit, etiam si alia nesciat. Deinde hac ratione: fieri potest ut aliqua cognitio feratur in obiectum primum nec transeat in secundarium, essentia autem diuina est primum, creaturæ vero secundarium: ergo potest esse aliqua visio essentia, quæ non respiciat creaturas.

CAPVT IV.

Ratione à priori ostenditur, ex vi visionis Dei nihil creaturam videri.

Hæc sententia, quam proxime retulimus, inter alias hactenus connumeratas præcipua est, quam in hoc capite, & sequenti ex professo impugnare decreui: quod illius confutatione vetior sententia huic omnino contraria, quam postea sequemur, confirmanda sit.

Hæc vero quatuor rationibus confutari potest quarum primam in hoc capite, alias vero tres in sequenti proferemus. Sed in primis contra eam animaduertendum est illud, quod recentiores Thomistæ secundo loco dicebant, cum priori parte suæ opinionis manifeste pugnare. Nam si Deus visus sicut ipse est, ex eo quod est causa rerum, ducit videntem in earum cognitionem: nulla poterit esse tam exigua visio Deitatis, quæ si clara est, & quiditativa, non faciat aliquam creaturam in ipsa videri. Si enim ex eo, quod aliqua causa cognoscitur, etiam si quiditativa, & proprio conceptu non videatur, aliquis eius effectus solet ex ea deduci, ut experimento constat, multo magis ex clara, & quiditativa, & propria visione causæ, quantumvis remissa, aliquis effectus videbitur: atqui visio essentia diuina est clara, quiditativa, & propria: ergo ex illa aliquis effectus creatus necessario cognoscitur, si essentia diuina ex se visa, tanquam causa creaturarum, in earum cognitionem deducit.

Henricus